

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : **11 Ekim 2021**
Sayı : **36761**

53303

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih DÖNMEZ tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 04.10.2021

Saygılarımla,

Suzan ŞAHİN
Hatay Milletvekili

Enerji sektöründe maliyetlerin artması ve yüksek döviz kurları nedeniyle elektrik fiyatlarındaki artış önlenemez bir düzeye gelmiş, elektriğe peş peşe yapılan zamlar elektrik faturalarında ciddi bir artışa neden olmuştur. Öyle ki önceki yıllarda 150 lira olan bir faturanın 250 liraya, 300 liraya hatta 500 liraya ulaştığı yönünde şikâyetler bulunmaktadır. Aradaki farkın neden kaynaklandığı konusunda kamuoyu aydınlatılmadığı gibi doğalgaz ve elektrik fiyatlarında yüzde 40'ı bulan artış nedeniyle 2020 yılında 3,7 milyon hane elektrik borcunu ödeyemediği için elektrik hizmetinden yararlanamamıştır. Kış dönemine girerken gelecek yeni bir zam ile bu rakamın artması vatandaşlarımızı endişelendirmektedir.

Meslek örgütleri tarafından yayımlanan açıklamalarda, Elektrik enerjisi üretim ve dağıtımında %85 oranında özel şirketlerin hakim olduğu ve bunun bir sonucu olarak şirketlerin giderlerinin faturalar üzerinden kullanıcılara ödetildiği ifade edilmektedir. Elektrik Üretim Anonim Şirketi'nin (EÜAŞ) her yıl yaklaşık olarak Türkiye'de faturalandırılan elektrik tüketiminin yüzde 40 ile yüzde 50'sini toptan fiyattan dağıtım şirketlerine ya da görevli tedarik şirketlere verdiği, EÜAŞ'ın verdiği toptan fiyatın Kwh'sinin 23,76 kuruş olarak yansıtıldığı, dağıtım şirketlerinin EÜAŞ'tan 23,76 kuruşa aldığı elektriğin kullanıcılara 47,43 kuruşa fatura edildiği belirtilmektedir. Elektrik üretim maliyetlerinin son bir yılda iki kata yakın artış göstermesinin bir sonucu olarak elektrik dağıtım şirketlerinin borçlarının abonelere ödetildiği, şirketlerin faturalara yansıttığı dağıtım bedelinin son 5 yılda yüzde 124 arttığına dikkat çekilmektedir. Ayrıca Türkiye'de tüketilen elektriğin yüzde 70'inin yurtdışından karşılanması nedeniyle bedelinin dolar cinsinden ödendiği, kalan yüzde 30'luk elektriğin büyük kısmının da ya alım garantisi var ya da başka sübvansiyonlar nedeniyle pahalı olduğu, elektrikte dışa bağımlı olmamız nedeniyle döviz kurundaki artışında zamlar konusunda en büyük tetikleyicisi

olduğu belirtilmektedir. Bu durumun önümüzdeki dönemde yeni elektrik zamlarına da neden olacağına dikkat çekilmektedir.

Yüksek faturalarla birlikte elektrik piyasasındaki tüm bu sorunların yanında Resmi Gazete’de 3 Temmuz 2021 tarihinde yayımlanan, Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi’nin (TEİAŞ) özelleştirilmesine ilişkin Cumhurbaşkanı kararı, kamu yararı ve hizmet gerekleri açısından daha büyük sorunlara yol açacaktır. Türkiye’nin doğu-batı ekseninde 1500 km, kuzey-güney ekseninde 650 km mesafedeki elektrik sisteminin ana omurgasını oluşturan, 2020 yılı itibarıyla 71 bin km uzunluğundaki yüksek ve çok yüksek gerilimli enerji iletim hatları, ülkenin dört bir yanına dağılmış olan 753 adet indirici trafo merkezi ve 1975 adet güç trafosu ile yerleşim bölgelerinin enerji ihtiyacını karşılayan bir kamu kuruluşu olan TEİAŞ, elektrik enerjisinde arz güvenliğinin kurumsal teminatı ve ekonominin can damarıdır. TEİAŞ, sadece iletim şebekesi sahibi ve işletmecisi değil aynı zamanda elektrik sistemi işletmecisidir. TEİAŞ’ın özelleştirilmesi her iki görevi de piyasada üretim ve ticaret faaliyetlerinden bağımsız ve herkese eşit davranış içinde sürdürme zorunluluğunu zedeleyecek ve eşitsizlikleri daha da arttıracak, elektrik enerjisinde her an için arz güvenliği tehdidi yaratacak, ekonomimiz açısından risk oluşturmaktadır.

Bu bilgiler ışığında;

1. Elektrik faturalarında kullanıcılardan kullanım bedeli dışında hangi vergi ve ödemeler alınmaktadır?
2. Elektrik faturalarındaki son yıllarda ortaya çıkan farkın kaynağı nedir? Özel şirketlerin biriken maliyetlerinin ve borçlarının faturalar yoluyla kullanıcılardan tahsil edildiği iddiaları doğru mudur? Doğru ise bu konuda ne önlem almayı düşünüyorsunuz? Bu uygulamaya son verilecek midir?
3. Elektrik faturalarındaki artışın önlenmesi konusunda ne gibi önlemler almayı düşünüyorsunuz?
4. 6446 sayılı Kanunun “Özelleştirme” başlıklı 18. maddesinde özelleştirmeye konu kuruluşlar arasında EÜAŞ ve TEDAŞ sayılırken, TEİAŞ’a ilişkin bir düzenleme öngörülmemiştir. Bu nedenle TEİAŞ’ın özelleştirilmesine ilişkin söz konusu Cumhurbaşkanı kararı eksik düzenleme ve yetki devri niteliği taşımakta olup; şekil unsuru bakımından hukuka aykırı değil midir?

5. Elektrik piyasası şirketlerinden bağımsız, kamu yararı adına devlet tarafından yönetilen, tüm faaliyetleri şeffaf ve hesap verebilir konumda olan TEİAŞ'ın özelleştirilmesi kurumun temel görev ve sorumluluklarını yerine getirebilmesi; güvenli, kaliteli ve sürdürülebilir elektrik hizmetinin sağlanabilmesi için üretim ve dağıtım şirketlerinden bağımsız ve özerk yapısını zedelemeyecek midir? Bu yapının özelleştirilmesi kurumu her türlü müdahaleye karşı korumasız bırakmayacak mıdır?
6. Elektrik sektörü üzerindeki kamu denetiminin ortadan kalkmasına ve elektrik kullanıcıların özel şirketlerin insafına kalmasına yol açmayacak mıdır?
7. Haksız rekabet ve sonuç olarak tüketicinin mağdur olmasına neden olacak TEİAŞ'ın özelleştirilmesi kararının alınma gerekçesi nedir?
8. Özelleştirme yerine toplumsal faydayı sağlayan kamusallaştırma seçenekleri neden gündeme alınmıyor?